

Hrvatsko-Srpske Izbeglice Razmisljaju O Povratku

Author: [IWPR Balkans](#)

Mnoge srpske izbeglice iz Hrvatske pozdravljaju novu liberalnu vlast u Zagrebu, ali se jos uvek plase maltretiranja i diskriminacije ukoliko se vrata svojim domovima.

"Zelim da se vratim u svoje selo, u Hrvatsku. Sada kada je Tudjman mrtav, mozda ce biti bolje", kaze sedamdesetogodisnja Srпкиnja rodом iz jednog sela blizu Knina, koja trenutno zivi u izbeglickom logoru u Beogradu.

Medjutim, iako zudi da se vrati kuci ona se i dalje boji njenih bivskih komsija.

"Ko ce me tamo stitati?", kaze ona. "Ne verujem Hrvatima. Moj muz je umro od tuge za nasim sinom koji je ubijen u toku rata u Hrvatskoj. Moja kuca je spaljena".

Ona je jedna od 300 hiljada srpskih izbeglica iz Hrvatske, sto predstavlja vise od polovine srpskog stanovnistva koje je u ovoj republici zivelo pre rata, a koje sa sada nalazi u Srbiji. Poceli su stizati pre deset godina na samom pocetku jugoslovenskog sukoba. Medjutim, pravi talas naisao je 1995. godine kada je vise od 200 hiljada ljudi pobeglo iz Krajine u toku hrvatske vojne ofanzive ponovnog zauzimanja ove teritorije.

Nereseno izbeglicko pitanje predstavlja najveći izazov nove liberalne hrvatske vlade.

Sudeci po zvanicnim podacima hrvatske vlade do sada se vratilo 30 do 40 hiljada Srba. Najveći broj vratio se za vreme NATO bombardovanja Jugoslavije. Medjutim, izvori bliski raznim izbeglickim udruzenjima u Srbiji tvrde da je broj mnogo manji. Njihova je procena izmedju 15 do 20 hiljada.

Sve dok izbeglice i dalje nemaju poverenja u hrvatske vlasti, tesko da ce doci do masovnog povratka raseljenih Srba.

Student prava rodом iz hrvatskog grada Siska veruje da nova vlast u Hrvatskoj neće preduzeti nista vise od njenog nacionalistickog prethodnika da bi se omogucio bezbedan povratak izbeglica.

"Kako im mozemo verovati sada kada su nas pozvali da se vratimo?", kaze on. "Ne moze se preko noci kreirati nova politika. Prvi bih se vratio ukoliko bi mi neko zagarantovao fizicku bezbednost".

On kaze da je spreman da prihvati cinjenicu da ce se prema njemu posto je Srbin odnositi sa prezrenjem u Hrvatskoj, ali nije spreman da umre zbog svog etnickog porekla.

"Proslo je vreme kada su ljudi uzaludno umirali za Srbiju. Posedujem hrvatski pasos ali ne zelim da mi to predstavlja smrtnu presudu".

Katastrofalna ekonomska situacija u Srbiji i pritoka srpskih izbeglica sa Kosova jos vise pogorsavaju tesko stanje raseljenih Srba iz Hrvatske.

"Ovde je vrlo hladno. Vlazno je pa ne smemo upaliti grejalicu" , zali se Natasa rodnom iz okoline Gline, koja vec sest godina zivi kao izbeglica na perifeiji Beograda.

"Stariji ljudi iz kampa se nadaju povratku, narocito sada posto je Tadjman umro. Mladi ljudi se ne raduju nicemu, mi samo prezivljavamo".

Milos iz Okucana, ljut je zbog nacina na koji gradjani Srbije tretiraju srpske izbeglice. On radi kao portir u jednoj beogradskoj fabrici. Njegove kolege mu cesto kazu da se vrati kuci, jer im uzima posao.

"Samo cekam da vidim kako ce se nova vlast u Hrvatskoj ponasati prema Srbima koji odluce da se vrate nazad", kaze on. "Ukoliko im tamo bude dobro, vraticu se i ja. Verovatno mi tamo nece biti gore nego ovde."

"Ovde me na radnom mestu maltretiraju i malo placaju. Ukoliko mi budu dali posao u Hrvatskoj onda bi radije da me maltretiraju tamo za vise para."

Oni koji odluce da se vrate suocavaju se sa bezbrojim birokratskim problemima. Tesko je doci do zvanicnih dokumenata, kao sto su licne karte, povratiti svojinu i obnoviti unistene domove.

Pored toga, delovi Hrvatske u koje se Srbi vracaju nalaze se u teskoj ekonomskoj krizi, sa velikim procentom nezaposlenosti.

Promena vlade u Hrvatskoj moze da dovede do veceg priliva novca sa Zapada. Ukoliko nesto od sredstava bude upotrebljeno za repatrijaciju Srba, onda ce se veci deo njih vratiti.

Mladen Skrbic, advokat u kancelariji Srpskog demokratskog foruma, beogradske nevladine organizacije koja predstavlja hrvatske Srbe, veruje da bi se ljudi vracali u Hrvatsku u vecem broju ukoliko bi nova vlada pojednostavila proceduru povratka.

Srbi koji su jos uvek u Hrvatskoj - a procenjuje se da ih ima oko 150 hiljada- izgleda da su izvukli pouke iz rata kada su masovno podrzavali srpski nacionalizam a zatim snosili posledice, kaze Skrbic.

Tokom nedavnih izbora, tri cetvrtine hrvatsko-srpskih gradjana glasalo je za kandidate sa liste hrvatske opozicije radije nego za srpske predstavnike.

Vesna Stojanovic je aktivista za ljudska prava i autor iz Beograda.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/hrvatsko-srpske-izbeglice-razmisljaju-o>